

Posudek oponenta na bakalářskou práci p. Michala Vázala „Alternativně* použití shi počas obdobia Chunqiu tak, ako sa javí na základe Zuozhuanu.“

Autor se ve své práci věnuje jednomu ze zajímavých aspektů politických a společenských vztahů v období *Chunqiu* (770-453 př. n. l.): použití básní (či písní) *shi* na dvorech vládců a aristokratů jednak jako prostředku diplomatické komunikace, jednak jako součásti přímé řeči pro podpoření váhy argumentů, případně pro etické hodnocení.

Jako základního pramene je použito kroniky *Zuozhuan*, která představuje nejlepší zdroj informací o době *Chunqiu*. Značným problémem ovšem je datování vzniku konečné verze textu, která byla sepsána zřejmě až v následující periodě Válčících států. Je tedy otázkou, do jaké míry jsou popisy průběhu diplomatických jednání a záznamy proslovů (v nichž jsou *shi* citovány) autentické. Autor se opírá o rozbor Y. Pinese, který ukazuje, že i záznamy proslovů mohou do značné míry odrážet realitu doby *Chunqiu*. Je možná poněkud riskantní opřít datování výchozího materiálu pouze o jednu odbornou práci, nicméně domnívám se, že při omezeném prostoru, který měl autor k dispozici, a komplikovanosti problematiky autenticity *Zuozhuanu*, je to postup oprávněný. Autor mimoto v konkrétních případech přistupuje k otázce možné autenticity záznamů pečlivě a dostatečně kriticky (srov. diskuzi o autenticitě záznamů týkajících se praxe *yin shi* v kap. 4). Pouze tvrzení uvedené v závěru (str. 43), že důkazem, že v případě záznamů o diskutovaných způsobech použití *shi* nejde o pozdější interpolace je to, že tyto způsoby použití vycházejí ze standardního použití *shi* v době *Chunqiu* a Západní Zhou, se mi jeví jako z logického hlediska problematické. Vzhledem k tomu, že naším prakticky jediným pramenem pro poznání této praxe je právě *Zuozhuan*, dostáváme se tu vlastně ke kruhovému argumentu. V případě argumentů uváděných ve prospěch autenticity záznamů v kronice by pak bylo lepší hovořit spíše o indiciích nežli o důkazech.

Vlastní analýza materiálu je provedena velmi pečlivě (včetně analýzy statistické) a domnívám se, že metodicky správně. Rovněž tak závěry formulované na jejím podkladě se mi jeví jako oprávněné a podložené. Autor přitom sám formuluje některé zajímavé hypotézy jako je teorie o úpadku praxe citování *shi* pro podepření argumentů mluvčího na sklonku doby *Chunqiu*, kterou spojuje s celkovým úpadkem významu norem *li* v mezistátních stycích na konci doby *Chunqiu*, a o znovuoživení této praxe ke konci doby Válčících států, hlavně ve spisu *Xunzi* (str. 27-29). Pro podepření své hypotézy uvádí mimo jiné klesající počet záznamů o praxi citování *shi* v prosloveh ke sklonku období zachyceného v *Zuozhuanu*. Zde bych

ovšem vznesl dotaz, zda tento jev není dán spíše větší stručností záznamů ke konci *Zuozhuanu*, spíše než že by šlo o reálný odraz změn v praxi daného období.

Autor rovněž upozorňuje na to, že v případě obou způsobů užití básní *shi* byly vybírány básně z odlišných částí Knihy písní. Jeho vysvětlení, proč tomu tak bylo, je opět velmi dobře zdůvodněno. Je pouze škoda, že toto zajímavé zjištění a diskuze o něm je v hlavním textu práce pouze letmo zmíněno a další podrobnosti se dozvídáme v poznámce (str. 29-30). Tento poznatek by si podle mého názoru zasloužil větší prostor v hlavním textu práce.

Práce má logické členění, nicméně případnější by se mi jevilo zařazení Závěru před Přílohy obsahující vysvětlení ke grafům a tabulkám. Ze stylistického hlediska je práce zdařilá, rušivě ovšem působí uvádění anglických překladů v textu; doporučoval bych překlad do češtiny. Za neodůvodněné považuji uvádění pojmu *shi* a názvu *Zuozhuan* bez kurzívy, byť ostatní čínské pojmy, názvy a dokonce (podle mého názoru zbytečně) osobní jména jsou uvedena v kurzívě. Ocenění si zaslouží velmi pečlivě zpracované tabulky, které ukazují na velké úsilí, jenž autor při práci vynaložil a zároveň jsou východiskem pro interpretace v hlavním textu.

Autor nepochybně prokázal schopnost kritické a samostatné práce s prameny, správné aplikace metodických postupů a formulování podložených závěrů. Jeho práci považuji za velice zdařilou a navrhuji ji hodnotit jako výbornou.

V Praze 20. 9. 2006

Mgr. Jakub Maršálek PhD